

TARPTAUTINĖS DARBO ORGANIZACIJOS KONVENCIJA Nr. 29

DĖL PRIVERSTINIO AR PRIVALOMOJO DARBO

Tarptautinės darbo organizacijos Generalinė konferencija,
Tarptautinio darbo biuro Administracinės tarybos sušaukta Ženevoje ir 1930 m. birželio 10 d. susirinkusi į keturioliktąją sesiją,
nutarusi priimti tam tikrus pasiūlymus dėl priverstinio ar privalomojo darbo, o tai yra pirmasis sesijos darbotvarkės klausimas,
nusprendusi įforminti šiuos pasiūlymus kaip tarptautinę konvenciją,
tūkstantis devyni šimtai trisdešimtųjų metų birželio dvidešimt aštuntą dieną priima šią Konvenciją, kurią galima vadinti 1930 metų konvencija dėl priverstinio darbo, ir pateikia ją Tarptautinės darbo organizacijos narėms ratifikuoti pagal Tarptautinės darbo organizacijos statuto nuostatas:

1 straipsnis

1. Kiekviena Tarptautinės darbo organizacijos narė, kuri ratifikuoja šią Konvenciją, įsipareigoja panaikinti visų formų priverstinį ar privalomąjį darbą per kiek galima trumpiausią laikotarpį.

2. Kadangi tokios darbo formos visiškai panaikinamos, pereinamuoju laikotarpiu priverstinis ar privalomasis darbas gali būti naudojamas tik valstybiniais tikslais ir tik kaip išskirtinė priemonė, laikantis toliau pateiktų sąlygų bei garantijų.

3. Pasibaigus penkerių metų terminui nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, Tarptautinės darbo organizacijos Administracinė taryba, rengdama ataskaitą pagal toliau pateikiamą 31 straipsnį, turi apsvarstyti galimybę uždrausti visų formų priverstinį ar privalomąjį darbą, nepalikdama pereinamojo laikotarpio bei galimybės įrašyti šį klausimą į Konferencijos darbotvarkę.

2 straipsnis

1. Šioje Konvencijoje terminas „priverstinis ar privalomasis darbas“ reiškia bet kokią darbą ar tarnybą, kurių buvo išreikalauta prievarta, grasinant nuobauda ir kurių asmuo nesutiko atlikti sava valia.

2. Tačiau šioje Konvencijoje vartojamas terminas „priverstinis ar privalomasis darbas“ nereiškia:

(a) kokio nors darbo ar tarnybos, reikalaujamos pagal privalomosios karinės tarnybos įstatymus vien tik kariniams tikslams;

(b) kokio nors darbo ar tarnybos, tiesiogiai susijusios su visiškai savarankiškos valstybės pilietinių pareigų vykdymu;

(c) kokio nors darbo ar tarnybos, kurie būtų išreikalauti iš asmenų kaip nuteisimo pasekmė, jeigu tas darbas ar tarnyba atliekami prižiūrint ir kontroliuojant valdžios institucijai ir jeigu asmens nepasamdė ar neįdarbino privatus asmenys, kompanijos ar asociacijos;

(d) kokio nors darbo ar tarnybos, išreikalautos ypatingais atvejais: karo ar stichinės nelaimės grėsmės atveju, t. y. kilus gaisrui, potvyniui, badui, žemės drebėjimui, smarkiai epidemijai ar epizootinėms ligoms, užpuolus laukiniams gyvuliams, vabzdžiams ar daržovių kenkėjams, taip pat bet kokiomis kitomis aplinkybėmis, sukeliančiomis pavojų visų ar dalies gyventojų egzistencijai ar jų gerovei;

(e) nedidelės visuomeninės paslaugos, kurias bendruomenės nariai atlieka savo bendruomenės labui, todėl jos gali būti laikomos normaliomis pilietinėmis pareigomis, privalomomis bendruomenės nariams, su sąlyga, kad bendruomenės nariai ar tiesioginiai jų atstovai turi teisę konsultuotis dėl tokių paslaugų reikalingumo.

3 straipsnis

Terminas „kompetentinga valdžios institucija“ šioje Konvencijoje reiškia metropolinės šalies ar aukščiausiąją centrinės valdžios instituciją tam tikros šalies teritorijoje.

4 straipsnis

1. Kompetentinga valdžios institucija nenustato arba neleidžia nustatyti priverstinio ar privalomojo darbo naudojimo privačių asmenų, kompanijų ar asociacijų naudai.

2. Jeigu kuri nors Organizacijos narė naudoja priverstinį ar privalomąjį darbą privačių asmenų, kompanijų ar asociacijų naudai ir kai Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius įregistruoja šios Konvencijos ratifikavimą, ta Organizacijos narė visiškai uždraudžia tokį priverstinį ar privalomąjį darbą nuo šios Konvencijos įsigaliojimo toje šalyje datos.

5 straipsnis

1. Privatiems asmenims, kompanijoms ar asociacijoms netaikomos jokios nuolaidos naudoti bet kokią priverstinį ar privalomąjį darbą gamyboje ar produkcijai surinkti, kurią šie privatūs asmenys, kompanijos ar organizacijos vartoja ar ja prekiauja.

2. Ten, kur leidžiama naudoti tokios rūšies priverstinį ar privalomąjį darbą, tos nuolaidos kiek galima greičiau panaikinamos, kad atitiktų šios Konvencijos 1 straipsnio keliamus reikalavimus.

6 straipsnis

Administracijos pareigūnai netrukdo gyventojams ar atskiriems asmenims dirbti privatiems asmenims, kompanijoms ar asociacijoms netgi tuo atveju, kai jiems pagal pareigas galima skatinti gyventojus savo noru užsiimti kokia nors darbo forma.

7 straipsnis

1. Vadovai, nevykdantys administracinių funkcijų, nenaudoja priverstinio ar privalomojo darbo.

2. Vadovai, vykdantys administracines funkcijas, kompetentingai valdžios institucijai leidus, gali naudoti priverstinį ar privalomąjį darbą, jeigu tai neprieštarauja šios Konvencijos 10 straipsniui.

3. Vadovai, kurie yra atitinkamai pripažinti ir kurie negauna pakankamo atlyginimo kitomis formomis, gali naudotis asmeninėmis paslaugomis, jeigu tai atitinkamai reguliuojama ir jeigu numatytos visos reikiamos priemonės piktnaudžiavimui išvengti.

8 straipsnis

1. Atsakomybė už kiekvieną sprendimą leisti naudoti priverstinį ar privalomąjį darbą tenka tos teritorijos aukščiausiai valstybinės valdžios institucijai.

2. Tačiau ši valdžios institucija gali įgalioti aukščiausias vietinės valdžios institucijas naudoti priverstinį ar privalomąjį darbą, jeigu nereikia perkelti darbininkų iš jų nuolatinės gyvenamosios vietos. Šios valdžios institucijos taip pat gali įgalioti aukščiausias vietinės valdžios institucijas leisti naudoti priverstinį ar privalomąjį darbą, perkėlus darbuotojus iš jų nuolatinės gyvenamosios vietos tam tikram laikotarpiui ir tam tikromis sąlygomis, kurios gali būti nustatytos kituose norminiuose aktuose vadovaujantis šios Konvencijos 23 straipsniu, jeigu reikia padėti perkelti administracinės valdžios pareigūnus jų tarnybinėms pareigoms atlikti ir jeigu reikia pervežti vyriausybės fondus.

9 straipsnis

Jeigu nenurodyta kitaip šios Konvencijos 10 straipsnyje, bet kuri valdžios institucija, turinti įgaliojimus leisti naudoti priverstinį ar privalomąjį darbą, prieš priimdama sprendimą leisti naudoti tokią darbo formą, įsitikina, kad:

(a) darbas ar tarnyba, kuriuos reikia atlikti, yra ypatingai svarbūs tai bendruomenei, kuri raginama juos atlikti;

- (b) darbas ar tarnyba tuo metu yra neišvengiama būtinybė;
- (c) kad negalima buvo suorganizuoti savanoriškos veiklos šiam darbui ar tarnybai atlikti siūlant ne blogesnę darbo užmokestį ir darbo sąlygas negu nustatytos toje teritorijoje už atitinkamą darbą ar tarnybą;
- (d) kad toks darbas ar tarnyba nebus per sunkūs gyventojams pagal darbo mastą ir galimybes jį atlikti.

10 straipsnis

1. Priverstinis ar privalomasis darbas kaip prievolė ir priverstinis ar privalomasis darbas kaip viešieji darbai, reikalaujami atlikti pagal administracines funkcijas vykdančių vadovų kreipimąsi, palaipsniui panaikinami.

2. Tuo tarpu ten, kur reikalaujama priverstinio ar privalomojo darbo kaip prievolės ir priverstinio ar privalomojo darbo kaip viešųjų darbų pagal administracines funkcijas vykdančių vadovų kreipimąsi, atitinkama valdžios institucija įsitikina, kad:

- (a) darbas ar tarnyba, kuriuos reikia atlikti, yra ypatingai svarbūs tai bendruomenei, kuri raginama juos atlikti;
- (b) tas darbas ar pareigos tuo metu yra neišvengiama būtinybė;
- (c) tas darbas ar tarnyba nebus per sunkūs gyventojams pagal darbų mastą ir galimybes juos atlikti;
- (d) šiam darbui ar tarnybai atlikti nereikės perkelti darbuotojų iš nuolatinės jų gyvenamosios vietos;
- (e) toks darbas ar tarnyba bus atliekama atsižvelgiant į būtinus religijos, visuomeninio gyvenimo ir žemės ūkio darbų reikalavimus.

11 straipsnis

1. Tik suaugę darbingi vyrai, ne jaunesni kaip 18 metų ir ne vyresni kaip 45 metų, gali būti kviečiami priverstiniais ar privalomiesiems darbams. Išskyrus šios Konvencijos 10 straipsnyje nurodytas darbo rūšis, taikomos šios sąlygos ir apribojimai:

- (a) ten, kur įmanoma, administracija paskiria specialų pareigūną mediką patikrinti, ar asmenys, kviečiami šiems darbams, neserga kokia nors infekcine ar užkrečiama liga, ar yra fiziškai tinkami numatytiems darbams ir tokioms sąlygoms, kokiomis jiems teks dirbti;
- (b) visiškai atleisti mokytojus, moksleivius bei valstybės pareigūnus;
- (c) išlaikyti bendruomenėje tam tikrą suaugusių darbingų vyrų skaičių, būtiną šeimyniniam ir socialiniam gyvenimui;
- (d) gerbti santuokinius ir šeimyninius ryšius.

2. 1 punkto c papunkčio tikslams šios Konvencijos 23 straipsnyje numatytos sąlygos nuolatinių gyventojų – suaugusių darbingų vyrų proporcijai nustatyti, kuriuos galima bet kuriuo metu paimti priverstiniais ar privalomiesiems darbams, su sąlyga, kad ši proporcija niekada neviršytų 25 procentų. Nustatant šią proporciją, kompetentingos valdžios institucijos atsižvelgia į gyventojų tankumą, fizinį bei socialinį išsivystymą, metų laikus ir į darbus, kuriuos pašauktieji asmenys privalo atlikti savo gyvenamojoje vietoje, taip pat į ekonominius ir socialinius atitinkamos bendruomenės normalaus gyvenimo poreikius.

12 straipsnis

1. Maksimalus laikotarpis, kuriam koks nors asmuo gali būti paimtas bet kokios rūšies priverstiniam ar privalomajam darbui, per vieną dvylikos mėnesių periodą negali viršyti šešiasdešimties dienų, įskaitant ir laiką, sugaištą vykstant į darbo vietą ir grįžtant atgal.

2. Kiekvienam asmeniui, atliekančiam priverstinį ar privalomąjį darbą, išduodamas pažymėjimas, kuriame nurodoma atlikto darbo trukmė.

13 straipsnis

1. Asmens, atliekančio priverstinį ar privalomąjį darbą, darbo laikas yra toks pat, kaip ir atliekančio savanorišką darbą, o už viršvalandžius atlyginama pagal tokį patį tarifą, kaip ir už savanoriško darbo viršvalandžius.

2. Viena savaitinė poilsio diena suteikiama visiems asmenims, atliekantiems bet kokios rūšies priverstinį ar privalomąjį darbą. Pagal galimybes ta diena turi sutapti su atitinkamoje teritorijoje ar regione tradiciškai pagal papročius nusistovėjusia poilsio diena.

14 straipsnis

1. Visais priverstinio ar privalomojo darbo atvejais, išskyrus numatytus šios Konvencijos 10 straipsnyje, už bet kokios rūšies priverstinį ar privalomąjį darbą apmokama grynaisiais pinigais ne mažesniu tarifu, negu nustatyta už atitinkamą darbo rūšį tame rajone, kuriame darbas atliekamas, arba tame rajone, kuriame šis darbas buvo užsakytas, pagal tai, kuris tarifas didesnis.

2. Tais atvejais, kai darbas atliekamas pagal vadovų, vykdančių administracines funkcijas, nurodymus, užmokesčio išmokėjimas pagal 1 punkte išdėstytas nuostatas pradedamas kiek galima greičiau.

3. Užmokestis išmokamas kiekvienam darbuotojui asmeniškai, o ne jo genties vadui ar kitam kuriam nors viršininkui.

4. Dienos, sugaištos vykstant į darbą ir grįžtant iš jo, laikomos darbo dienomis ir įtraukiamos į darbo užmokesčio apskaitą.

5. Pagal šį straipsnį nenumatyta uždrausti įprastinio maisto davinio, suteikiamo kaip užmokesčio dalies, jei toks maisto davinys bent jau atitinka piniginę vertę užmokesčio, kurį jis pakeičia, tačiau atskaitymai iš užmokesčio neatliekami nei mokesčiams, nei už specialųjį maistą, nei už drabužius, nei už gyvenamąsias patalpas, nei už darbo įrankius, kurie suteikiami darbuotojui darbo metu darbingumui palaikyti ir sudaryti tinkamas sąlygas darbui atlikti specifinėmis sąlygomis.

15 straipsnis

1. Bet kokie įstatymai ar kiti norminiai aktai dėl kompensacijos darbuotojams nelaimingų atsitikimų ar susirgimo darbe atvejais ir bet kokie įstatymai ar kiti norminiai aktai dėl kompensacijos mirusio ar tapusio nedarbingu darbuotojo išlaikytiniams, galiojantys ar įsigaliosiantys atitinkamoje teritorijoje, vienodai taikomi tiek asmenims, atliekantiems priverstinius ar privalomuosius darbus, tiek ir asmenims, atliekantiems savanorišką darbą.

2. Visais atvejais bet kuri valdžios institucija, įdarbinanti bet kurį darbuotoją priverstiniam ar privalomajam darbui, įsipareigoja garantuoti pragyvenimą tam darbuotojui, kuris dėl nelaimingo atsitikimo ar susirgimo darbe tapo visiškai ar iš dalies nedarbingas ir nebegali pats užsidirbti pragyvenimui, ir imtis priemonių garantuoti faktiškai nuo tokio darbuotojo priklausomų asmenų išlaikymą tuo atveju, kai jis darbo metu tapo nedarbingas ar mirė.

16 straipsnis

1. Asmenys, atliekantys priverstinius ar privalomuosius darbus, nevežami į tokius rajonus, kur maistas ir klimato sąlygos labai skiriasi nuo įprastinių ir yra pavojingos sveikatai, išskyrus ypač svarbius atvejus.

2. Jokiu būdu negalima leisti vežti tokių darbuotojų tol, kol nebus griežtai imtasi visų priemonių, susijusių su higiena ir apgyvendinimu, reikalingų tokių darbuotojų prisitaikymui prie sąlygų ir jų sveikatos apsaugai.

3. Jeigu negalima išvengti tokio darbuotojų vežimo, imamasi priemonių laipsniškai jų prisitaikymui prie naujų mitybos ir klimato sąlygų vadovaujantis kompetentingų medikų patarimais.

4. Tais atvejais, kai tokie darbuotojai reikalingi nuolatiniais darbams, prie kurių jie nėra pripratę, imamasi priemonių jiems adaptuotis, ypač atkreipiant dėmesį į nuoseklų apmokymą, darbo valandas ir pertraukų poilsui suteikimą, taip pat į maitinimo pagausinimą ir pagerinimą.

17 straipsnis

Duodamos leidimą panaudoti priverstinius ar privalomuosius statybos ar remonto darbus, dėl kurių darbuotojai turi būti darbo vietose tam tikrą laiko tarpą, kompetentingos valdžios institucijos įsitikina kad:

(1) bus imtasi visų reikiamų priemonių darbuotojų sveikatos apsaugai ir garantuojama būtina medicinos pagalba ir ypač (a) kad darbuotojų sveikata būtų patikrinta prieš darbų pradžią ir periodiškai būtų tikrinama darbų metu, (b) kad medicinos punktuose ir ligoninėse pagal reikalavimus pakanka medicinos personalo ir būtiniausios medicininės įrangos bei vaistų ir (c) kad sanitarinės sąlygos darbo vietose yra patenkinamos, kad yra geriamojo vandens, maisto, kuro, maisto gamybos priemonių ir, kur būtina, gyvenamosios patalpos bei drabužių;

(2) sudarytos sąlygos šeimoms išlaikyti, ypač organizuojant saugų darbuotojų užmokesčio dalies pervedimą šeimoms pagal darbuotojų prašymą arba sutikimą;

(3) administracija pasirūpino darbuotojų kelione į darbo vietą ir atgal visomis prieinamomis transporto rūšimis ir apmokėjo darbuotojų kelionės išlaidas;

(4) ligos ar nelaimingo atsitikimo atveju, dėl kurio darbuotojas tam tikrą laiką tampa nedarbingu, darbuotojas bus parvežamas administracijos lėšomis;

(5) kiekvienam darbuotojui, pareiškusiam norą savanoriškai pasilikti dirbti pasibaigus jo priverstinio ar privalomojo darbo laikui, bus leidžiama pasilikti dvejus metus neprarandant teisės būti parvežtam nemokamai.

18 straipsnis

1. Prekių ir asmenų gabenimo priverstinis ar privalomasis darbas, pavyzdžiui, palydovų ar valtininkų, per trumpiausią laiką turi būti panaikintas. Kompetentingos valdžios institucijos paskelbia norminius aktus, reglamentuojančius inter alia, (a) kad toks darbas bus panaudojamas tik vežant administracijos pareigūnus, kai jie atlieka tarnybines pareigas, arba vyriausybės fondams gabenti ar, ypač svarbiais atvejais, vežant kitus asmenis; (b) kad taip įdarbintų darbuotojų fizinis tinkamumas būtų mediciniškai patvirtintas, kur medicininis patikrinimas yra įmanomas, o kur toks medicininis patikrinimas nepraktikuojamas, tai asmuo, įdarbinantis tokius darbuotojus, prisiima visą atsakomybę ir garantuoja, kad asmenys yra fiziškai tinkami tokiam darbui ir neserga kokiomis nors infekcinėmis ar užkrečiamomis ligomis; (c) maksimalų krovinio dydį, kokį šie darbuotojai gali vežti; (d) maksimalų atstumą nuo jų namų, kokį jie gali nukeliauti; (e) maksimalų dienų skaičių per mėnesį ar kitą laikotarpį, kuriam jie gali išvykti, įskaitant ir dienas, sugaištas kelionei namo, ir (f) asmenis, turinčius teisę reikalauti tokios priverstinio ar privalomojo darbo formos, ir tos teisės panaudojimo ribas.

2. Nustatydamos maksimalius dydžius, nurodytus 1 punkto (c), (d) ir (e) papunkčiuose, kompetentingos valdžios institucijos atsižvelgia į visus veiksnius, taip pat ir į fizinį išsivystymą tų gyventojų, iš kurių verbuojami tokie darbuotojai, šalies gamtą, per kurią jiems teks keliauti, ir klimato sąlygas.

3. Kompetentingos valdžios institucijos toliau nustato, kad darbuotojų normali kelionės trukmė per dieną neviršytų atstumo, atitinkančio vidutinę aštuonių valandų darbo dieną, atsižvelgiant ne tik į vežamo krovinio svorį ir į kelionės atstumą, bet ir į kelių būklę, metų laiką ir kitus veiksnius, taip pat į tai, kad ten, kur faktinė kelionės trukmė viršija nustatytą vienos dienos kelionės trukmę, turi būti apmokama didesniais už tarifinius įkainiais.

19 straipsnis

1. Kompetentingos valdžios institucijos gali leisti panaudoti privalomuosius darbus žemdirbystėje tik kaip atsargumo priemonę nuo bado ar nepakankamo maisto produktų tiekimo ir tik su ta sąlyga, kad pagaminta maisto ar kita žemės ūkio produkcija liks tos šalies gyventojų ar tos bendruomenės, kuri tą produkciją pagamino, nuosavybė.

2. Pagal šį straipsnį nenumatyta teisė reikalauti panaikinti prievolės bendruomenės nariams atlikti tokius darbus remiantis įstatymais ar papročiais bendruomenei reikalaujant, kai organizuojama tokios produkcijos gamyba visuomeniniais pagrindais pagal įstatymą ar papročius ir kur produkcija ar bet koks pelnas, gautas pardavus šią produkciją, lieka bendruomenės nuosavybė.

20 straipsnis

Kolektyvines bausmes numatančiuose įstatymuose, pagal kuriuos bendruomenė gali būti baudžiama už nusikaltimus, padarytus kurio nors jos nario, negali būti nuostatų, numatančių priverstinį ar privalomąjį darbą kaip vieną iš bausmės taikymo tai bendruomenei metodų.

21 straipsnis

Priverstinis ar privalomasis darbas nedirbamas požeminėse šachtose.

22 straipsnis

Metinėse ataskaitose, kurias Organizacijos narės, ratifikavusios šią Konvenciją, įsipareigoja pateikti Tarptautiniam darbo biurui pagal Tarptautinės darbo organizacijos statuto 22 straipsnį dėl priemonių, kokių buvo imtasi įgyvendinant šios Konvencijos nuostatas, pateikiama kuo išsamesnė informacija apie kiekvieną teritoriją, atsižvelgiant į priverstinio ar privalomojo darbo panaudojimo mastą toje teritorijoje, tikslus, sergamumą ir mirtingumą, nustatytą darbo trukmę, užmokesčio išmokėjimo metodus ir jų dydį, bei kita atitinkama informacija.

23 straipsnis

1. Kad būtų efektyviai įgyvendinamos šios Konvencijos nuostatos, kompetentingos valdžios institucijos išleidžia išsamius ir tikslus norminius aktus, reguliuojančius priverstinio ar privalomojo darbo panaudojimą.

2. Šiuose norminiuose aktuose numatomos, inter alia, taisyklės, leidžiančios asmeniui, iš kurio reikalaujama atlikti priverstinį ar privalomąjį darbą, pateikti visus skundus dėl darbo sąlygų valdžios institucijoms ir garantuojančios, kad tokie skundai bus ištirti ir atitinkamai į juos atsižvelgta.

24 straipsnis

Visais atvejais imamasi adekvačių priemonių, kad griežtai būtų laikomasi numatytų taisyklių dėl priverstinio ar privalomojo darbo panaudojimo, arba išplečiant bet kokios veikiančios darbo inspekcijos, kuri buvo įsteigta savanoriško darbo kontrolei, pareigas ir pavedant jai kontroliuoti ir priverstinio ar privalomojo darbo sritį, arba bet koku kitu būdu. Taip pat imamasi priemonių garantuoti, kad visi asmenys, iš kurių reikalaujama priverstinio ar privalomojo darbo prievolės, būtų supažindinti su šiomis taisyklėmis.

25 straipsnis

Už neteisėtą priverstinio ar privalomojo darbo panaudojimą numatoma baudžiamoji atsakomybė, ir kiekvienos Organizacijos narės, ratifikavusios šią Konvenciją, pareiga yra garantuoti, kad įstatymuose numatytos bausmės atitiktų nusižengimą ir būtų paskirtos griežtai pagal įstatymą.

26 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė, ratifikavusi šią Konvenciją, įsipareigoja taikyti ją visose tai šaliai priklausančiose teritorijose pagal suverenumą, jurisdikciją, protektoratą, siuzerenumą, globą ar valdžios vientisumą tiek, kiek ji turi teisę prisiimti įsipareigojimus, turinčius įtakos vidaus jurisdikcijai. Jei tokia Organizacijos narė pageidauja pasinaudoti Tarptautinės darbo organizacijos statuto 35 straipsnyje pateiktomis nuostatomis, prie ratifikavimo rašto ji prideda deklaraciją, kurioje nurodomos:

- (1) teritorijos, kuriose numatoma taikyti šios Konvencijos reikalavimus be jokių pakeitimų;
- (2) teritorijos, kuriose numatoma taikyti šios Konvencijos reikalavimus su pakeitimais, kartu nurodant ir tų pakeitimų detales;
- (3) teritorijos, kuriose ji rezervuoja savo sprendimą.

2. Tokia deklaracija laikoma ratifikavimo rašto neatskiriama dalimi ir turi vienodą reikšmę, kaip ir pats ratifikavimo raštas. Bet kuri Organizacijos narė vėlesne deklaracija visiškai ar iš dalies gali atšaukti pirmojoje deklaracijoje pagal šio straipsnio 1 punkto 2 ir 3 papunkčius padarytas išlygas.

27 straipsnis

Oficialūs šios Konvencijos ratifikavimo raštai siunčiami Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti.

28 straipsnis

1. Ši Konvencija privaloma tik toms Tarptautinės darbo organizacijos narėms, kurių ratifikavimo raštus yra užregistravęs Generalinis direktorius.

2. Ji įsigalioja po dvylikos mėnesių nuo tos dienos, kai Generalinis direktorius užregistruoja dviejų Organizacijos narių ratifikavimo raštus.

3. Kiekvienoje valstybėje Organizacijos narėje ši Konvencija pradeda galioti po dvylikos mėnesių nuo jos ratifikavimo rašto užregistravimo dienos.

29 straipsnis

1. Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius informuoja visas Tarptautinės darbo organizacijos nares apie visų ratifikavimo raštų ir pareiškimų dėl denonsavimo, kuriuos jam atsiuntė Organizacijos narės, užregistravimą.

2. Informuodamas Organizacijos nares apie gauto antrojo ratifikavimo rašto užregistravimą, Generalinis direktorius atkreipia jų dėmesį į šios Konvencijos įsigaliojimo datą.

30 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė, ratifikavusi šią Konvenciją, praėjus dešimčiai metų nuo jos įsigaliojimo dienos, gali ją denonsuoti pasiųsdama Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti pareiškimą dėl denonsavimo. Denonsavimas įsigalioja po metų nuo jo užregistravimo dienos.

2. Kiekvienai Organizacijos narei, kuri ratifikavo šią Konvenciją ir pasibaigus 1 punkte nurodytam dešimties metų terminui per metus nepasinaudojo šiame straipsnyje numatyta denonsavimo teise, Konvencija galios dar dešimtį metų, o vėliau galės ją denonsuoti pasibaigus kiekvienam dešimties metų terminui šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

31 straipsnis

Jei Tarptautinio darbo biuro Administracinė taryba laiko, jog yra būtina, ji informuoja Generalinę konferenciją apie šios Konvencijos taikymą ir svarsto, ar į Konferencijos darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Konvencijos visiško ar dalinio pakeitimo.

32 straipsnis

1. Jei Konferencija priims naują konvenciją, ištiesai ar iš dalies pakeičiančią šią Konvenciją, ir jeigu naujojoje konvencijoje nebus numatyta kitaip, tai:

(a) kuriai nors Organizacijos narei ratifikavus naująją – pakeičiančią konvenciją, nepaisant 30 straipsnio nuostatų, automatiškai tuoj pat denonsuojama ši Konvencija, su sąlyga, kad naujoji – pakeičianti konvencija yra įsigaliojusi;

(b) nuo naujosios – pakeičiančios konvencijos įsigaliojimo dienos Organizacijos narės šios Konvencijos ratifikuoti negali.

2. Ši Konvencija kiekvienu atveju galioja savo forma ir turiniu toms Organizacijos narėms, kurios ją ratifikavo, bet neratifikavo pakeičiančios konvencijos.

33 straipsnis

Šios Konvencijos angliškas ir prancūziškas tekstai turi vienodą galią.
